

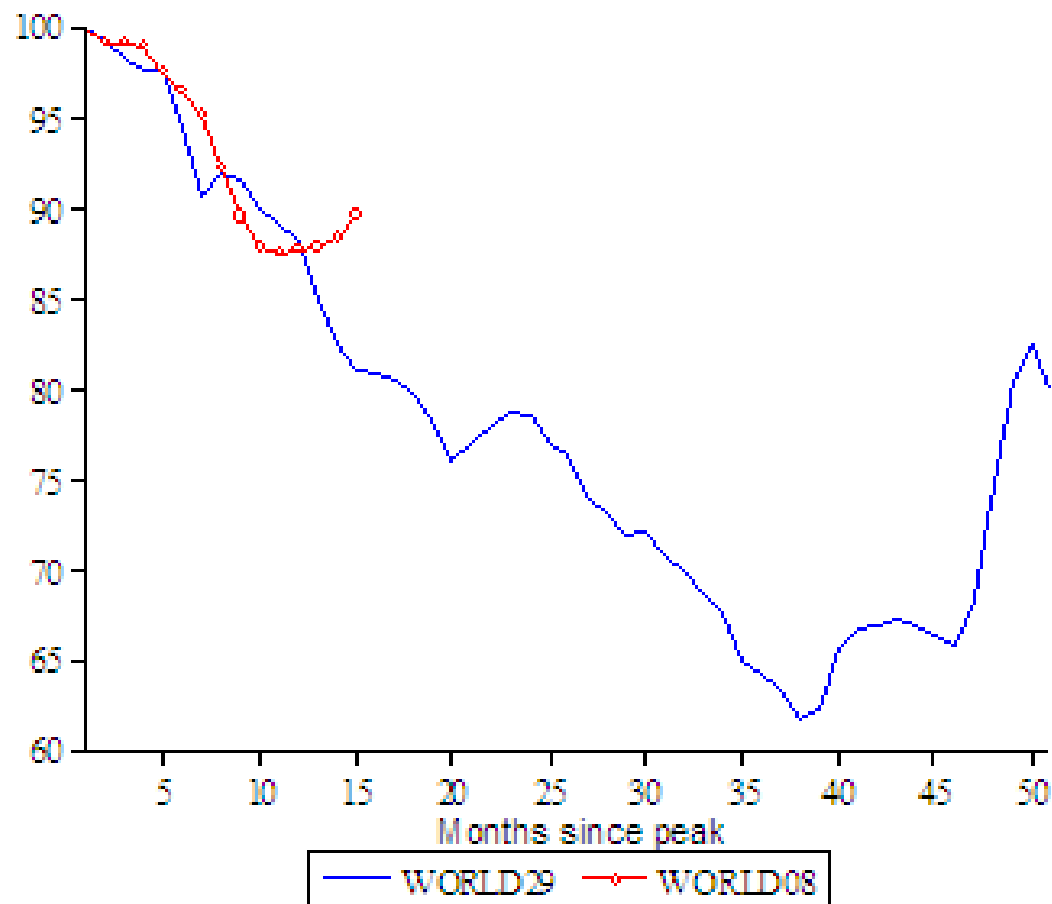
Duurzame én veilige globalisering

Rabobank-lezing 2009

Alexander Rinnooy Kan,

1 december 2009, Utrecht

1. Wereldproductie sinds pieken 1929 en 2008: aanvankelijk gelijke oploop, maar nu lijkt kentering in zicht

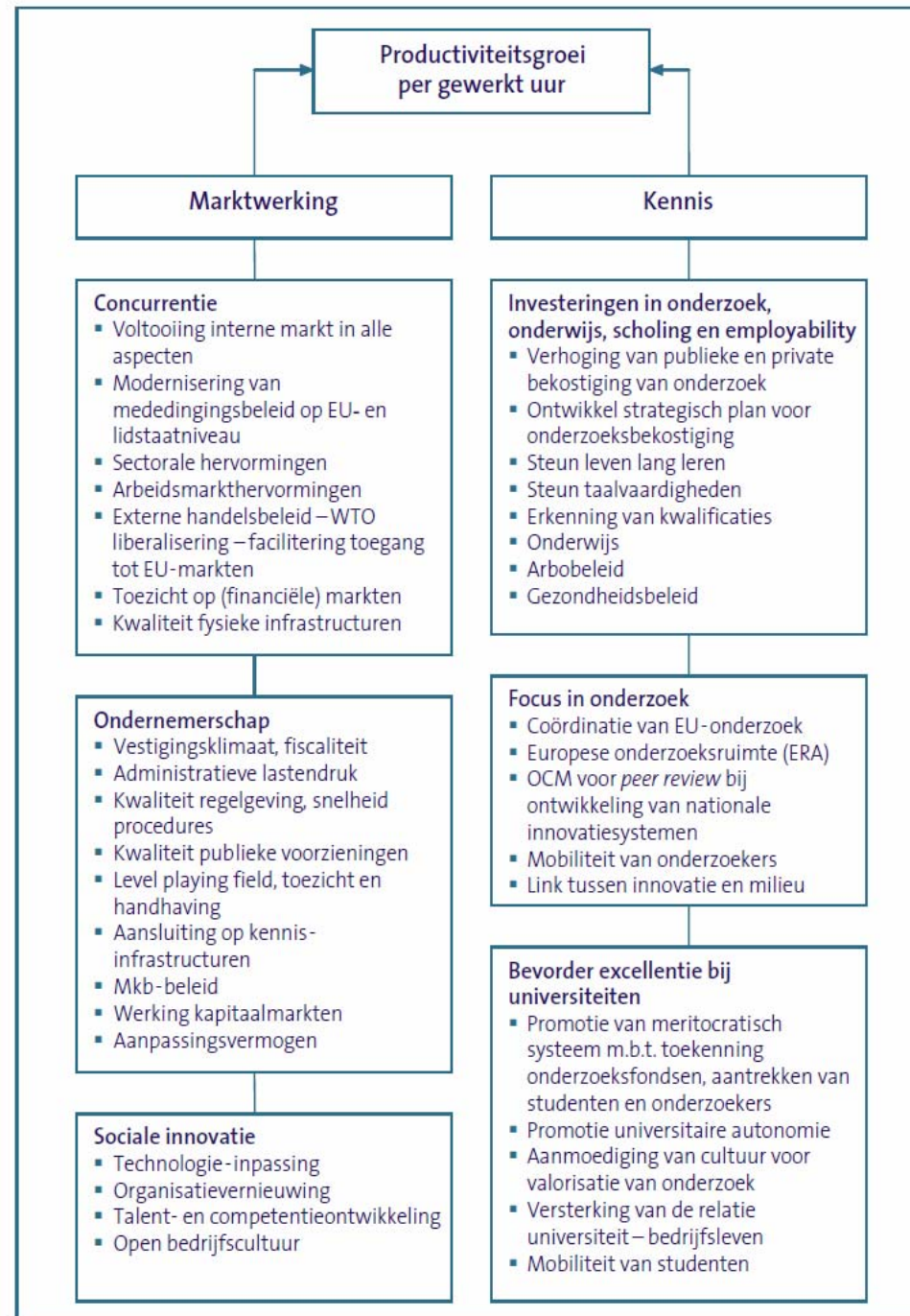

**Bron:
Eichengreen en
O'Rourke (sept
2009)**

2. “We are all Keynesians now!”

- Monetair en begrotingsbeleid is er nu terecht op gericht om vraaguitval tegen te gaan.
- Vertrouwenwekkend perspectief op houdbare overheidsfinanciën en hogere economische groei blijft van belang.
- Voor hogere economische groei speelt arbeidsproductiviteit cruciale rol.
- Twee wegen naar hogere productiviteit: marktwerking en kennis.

Twee wegen naar hogere productiviteits groei per uur

**Bron: SER-
advies
Europa
2020**

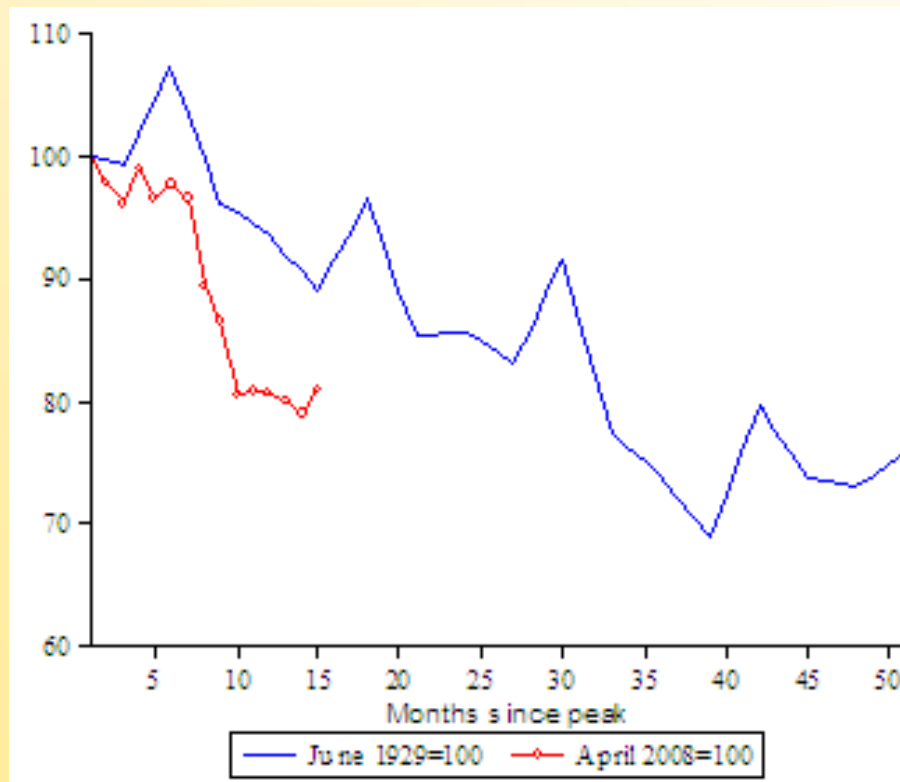
4. Globalisering voedt productiviteit!

- Via RenD buitenlandse bedrijven in Nederland
- Via verdere arbeidsdeling door het opknippen van productieprocessen
- Via prikkels van concurrentie
- Via schaalvoordelen en grotere markten die innovaties lonender maken

5. Belang open markten breder

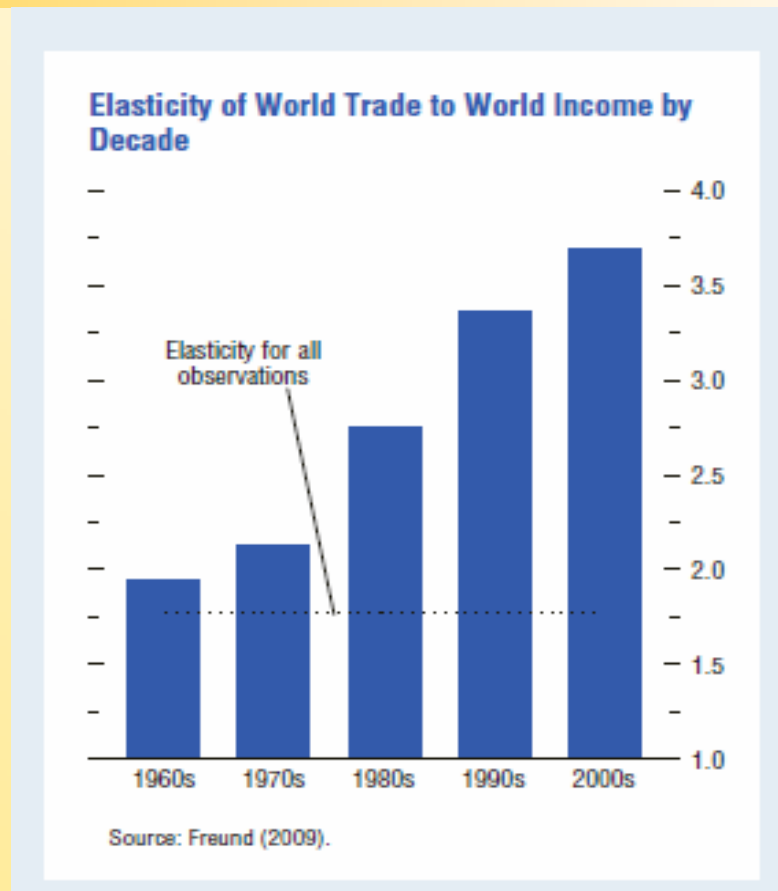
- Lagere prijzen consumentenartikelen (tastbaar, weinig zichtbaar)
- Open markten van belang voor groei China en India
- Belang open markten onomstreden, geen grote protectionistische reflex
- Globalisering leidt wel tot grotere gevoeligheid wereldhandel voor wereldinkomen.

6. Forse daling wereldhandel: volume wereldhandel toen en nu

Bron:
Eichengreen
en O'Rourke
(sept 2009)

7. Elasticiteit wereldhandel voor wereldinkomen gestegen

8. Versterking maatschappelijk draagvlak open markten vraagt om:

- *duurzame* globalisering
- *eerlijke* globalisering: betere toegang ontwikkelingslanden tot westerse markten
- *veilige* globalisering: terugdringen gevoeligheid financiële schokken

9. Wegen naar duurzame globalisering

- Ideale weg: breed gedragen internationale overeenkomsten waarin sociale en ecologische normen zijn vastgelegd (Kopenhagen?)
- Terughoudendheid met handelsmaatregelen
- Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

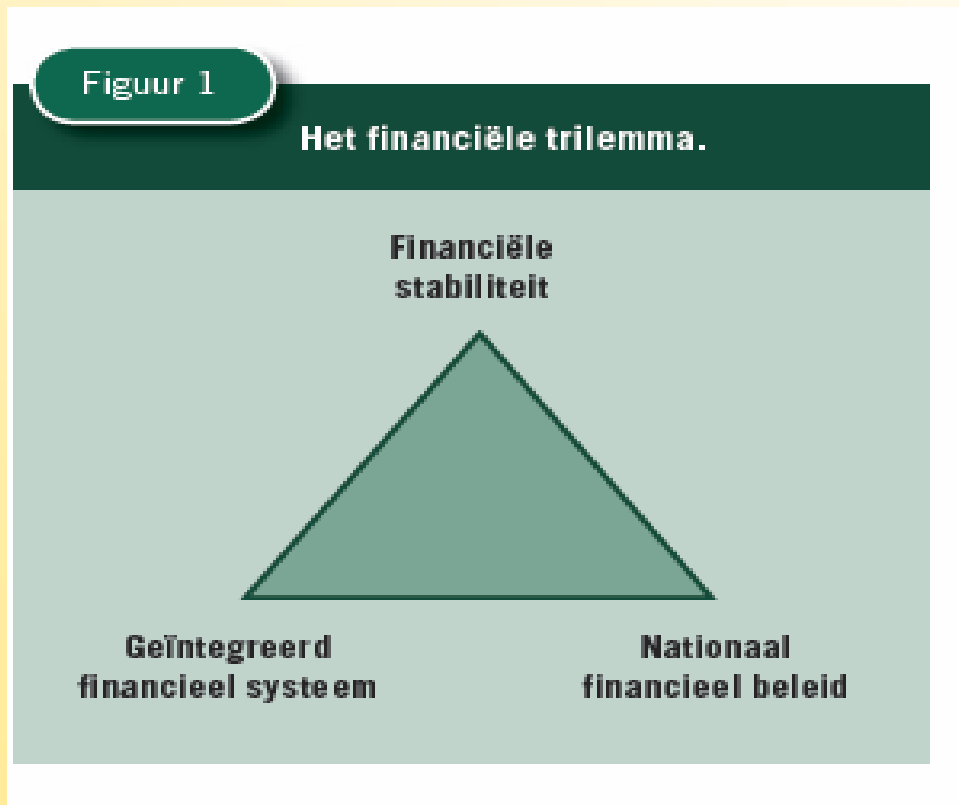
10. Veilige globalisering: verminderen gevoeligheid financiële schokken

- Schokgevoeligheid is nu groot
- Voordelen financiële integratie – betere risicospreiding – vraagt om goed zicht op risico's en internalisering externe effecten (besmettingsgevaar)
- Omgaan met externe effecten overeenkomst financiële crisis en klimaat crisis

11. Veilige globalisering: wat moet er gebeuren?

- Meer nadruk op macro-prudentieel toezicht
- Meer aandacht toezicht voor wijze financiering van activa
- Meer supra-nationaal toezicht: financieel trilemma (Schoenmaker)
- Kritische blik op depositogarantiestelsels

12. Financiële trilemma

Bron:
Schoenmaker
(2009)

13. Nog veel vragen

- Hoe zwaar moet macro-prudentieel toezicht zijn?
- Hoe geloofwaardig kan toezicht tegen de wind in leunen?
- Hoe te zorgen dat nieuwe toezichtsarbitrage beperkt blijft?
- Hoe de lasten van instellingen in nood op EU-niveau te verdelen?